

የኢሚንቶ ግብይትን ለመቆጣጠር የወጣ መመሪያ ቁጥር 940/2015

Directive Issued to Control the Marketing of Cement
(Directive No. 940/2015)

የንግድ እና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር
Ministry of Trade and Regional Integration

ታኅሣሥ 27፡ 2015

የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር
Ministry Of Trade & Regional Integration

መመሪያ ቁጥር 940/2015

የሲሚንት ግብይትን ለመቆጣጠር የወጣ መመሪያ ቁጥር 940/2015

በሀገራችን የግንባታ ዘርፍ ማደግን ተከትሎ የሲሚንት ገበያ በተለያዩ ውጪዊና ውስጣዊ ምክንያቶች በእቅርቦትና ፍላጎት መካከል ያለው ልዩነት እየሰፋ በመምጣቱ ሥርጭቱ እየተስተጓጎለ እና የዋጋ ንረቱ እየተባባሰ በመምጣቱ የሲሚንት ገበያውን ለማረጋጋት የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር የሲሚንት ግብይትን ስርጭትን እስመልክቶ ያወጣው የአሠራር መመሪያ ቁጥር 908/2014 በተግባር ሲፈተሽ ሲሚንትን በቀጥታ ከፋብሪካው የመግዛት እድል ያገኙ አካላትና ተጠቃሚዎች በዋጋም ሆነ በእቅርቦት ተጠቃሚ መሆን የቻሉ ቢሆንም በተመረጡ አቅራቢዎች ለህብረተሰቡ እንዲደርስ የተደረገው የሲሚንት ሥርጭት የተጠቃሚውን ፍላጎት ያሳሟላ ከመሆኑም በላይ ለተለያዩ ህገወጥ አሠራሮች የተጋለጠ መሆኑን በመገንዘብ፤

በአሁኑ ወቅት ሥራ ላይ ያለው የሲሚንት የሥርጭት ሥርዓት አፈፃፀሙ በርካታ ክፍተቶች ያሉበት በመሆኑ የተሻለ መፍትሄ እንዲበጅ ከህብረተሰቡና ከተለያዩ አካላት የቀረቡ አስተያየቶችንና ጥያቄዎችን በግብዓትነት በመውሰድ፤

በሚኒስቴር መሥሪያቤቱ በኩል በተካሄደው የአፈፃፀም ፍተሻ ጥናት በተለይ ትግሮችና የመፍትሄ ሐሳቦች ላይ በሲሚንት ዘርፍ ከተለማሩት ባለሀብቶችና ከሚመለከታቸው የክልሎችና የከተማ አስተዳደር የሥራ ሃላፊዎች ጋር በተደረገው ውይይትም ሥራ ላይ ያለውን አሠራር ማሻሻል አስፈላጊ መሆኑን በመግባባት፤

የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር የአስፈፃሚ አካላትን ሥልጣንና ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 1263/2014 አንቀጽ 19 (4) መሠረት ይህን መመሪያ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ የሲሚንት ግብይትን ለመቆጣጠር የወጣ መመሪያ ቁጥር 940/2015“ ተብሎ ሲጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-

- 1) "ሚኒስቴር" ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር ነው፤
- 2) "ክልል" ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 47 መሰረት የተቋቋመ ክልል ሲሆን በዚህ መመሪያ አፈፃፀም ሲባል የአዲስ አበባ እና የድራደዋ ከተማ አስተዳደሮችንም ይጨምራል፤
- 3) "የሲሚንት ጅምላ ነጋዴ" ማለት የሲሚንት ምርቶችን ከአምራች ወይም ከአስመጪ ገዝቶ ለቸርቻሪ ወይም መንግስታዊ እና መንግስታዊ ሳልሆኑ ተቋማት ወይም ለህብረት ሥራ ማህበራት በጅምላ የመሸጥ ህጋዊ የንግድ ፈቃድ ያለው ማንኛውም ሰው ነው፤
- 4) "የሲሚንት ቸርቻሪ ነጋዴ" ማለት የሲሚንት ምርትን ከአምራች፣ ከአስመጭ ወይም ከጅምላ ነጋዴ በመግዛት ለተጠቃሚ የመሸጥ ህጋዊ የንግድ ፈቃድ ያለው ማንኛውም ሰው ነው፤
- 5) "የሲሚንት አምራች" ማለት የሲሚንት ምርትን በፋብሪካ የሚያመርትና ለገበያ የሚያቀርብ ወይም ለሽያጭ ዓላማ የሚያመርት ማንኛውም ሰው ነው፤
- 6) "መጋዘን" ማለት በፋብሪካዎችና በአካባቢው ንግድን ለማስተዳደር ስልጣን በተሰጠው አካል ዘንድ የታወቀና ሲሚንትን ለማከማቸት፣ ለማከፋፈል እና ለመቸርቸር የተዘጋጀ የማከማቻ ህጋዊ ፍቃድ የወጣበት ቦታ ነው፤
- 7) "ድርጅት" ማለት ሲሚንትን ለግንባታ ዓላማ የሚጠቀም የህግ ሰውነት ያለው ማንኛውም መንግስታዊ፣ የግል ወይም መንግሥታዊ ያልሆነ አካል ነው፤
- 8) "የመንግስት ፕሮጀክቶች" ማለት በፌዴራልና በክልል መንግስታት በጀት የሚገነቡ ግንባታዎች ናቸው፤
- 9) "ሰው" ማለት ማንኛውም የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፤
- 10) በዚህ መመሪያ በወንድ ጾታ የተገለጸው ሴትንም ይጨምራል፡፡

3. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ ሲሚንትን በሀገር ውስጥ በሚያመርት፣ ከውጪ ወደ ሀገር በሚያስገባ፣ በጅምላ ወይም በቸርቻሪ በሚሸጥ፣ እና ለግንባታ በሚጠቀም ማንኛውም ሰው ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

ክፍል ሁለት

ስለ ሲሚንቶ የግብይት ሥርዓት

4. የሲሚንቶ የግብይት አሠራር

- 1) የፌዴራልና የክልል የመንግስት ፕሮጀክት ገንቢና የስራ ተቋራጭ ከአሠሪ መ/ቤት ጋር የተገቡትንና በአስሪው መስሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ የተረጋገጠ የሥራ ውል ስፋብሪካው በማቅረብና እንዲሁም ትላልቅ ሪል ስቴት ገንቢና ኦፒሊ ሲሚንቶን በሚጠቀም በሚክሰር የተዘጋጀ ኮንክሪት የሚያመረት ድርጅት ከፋብሪካው ጋር የግዥና የሽያጭ ውል በመዋዋል በቀጥታ ከፋብሪካው ግዥ መፈጸም ይችላል፡፡
- 2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ የፌዴራልና የክልል የመንግስት ፕሮጀክት ገንቢ ሲሚንቶን በአቅራቢያው ከሚገኘው ጅምላ አከፋፋይ ወይም ቸርቻሪ መግዛት ይችላል፤
- 3) የሲሚንቶ ፋብሪካው በዚህ መመሪያ መሠረት ምርቱን በጅምላና በቸርቻሪ ከሚያከፋፍል ህጋዊ የንግድ ፈቃድ ካለው ነጋዴ ጋር ውል በመግባት ሲሚንቶ ስገበያ እንዲቀርብ ያደርጋል፡፡
- 4) በሲሚንቶ አምራች፤ በጅምላ ነጋዴ፤ በድርጅት እና በቸርቻሪ መካከል የሚደረገው ውል የሲሚንቶ መግዣና መሸጫ ዋጋን ማካተት አለበት፡
- 5) የሲሚንቶ ፋብሪካ እንዳስፈላጊነቱ በዋና ዋና ከተሞች የማከፋፈያ መጋዘን ማደራጀትና ከፋብሪካ ጭምር በቀጥታ ስተጠቃሚው ሲሚንቶ መሸጥ ይችላል፡፡
- 6) የሲሚንቶ ፋብሪካ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው የፋብሪካ መጋዘን የሲሚንቶ የመሸጫ ዋጋ መሰረት ሽያጭ ይፈጽማል፡፡
- 7) የሲሚንቶ ፋብሪካ ከፋብሪካው መጋዘን የሲሚንቶ መሸጫ ዋጋ መነሻ በማድረግ የትራንስፖርት ወጪ፣ የጫኝና አውራጅ፣ የትርፍ ህዳግና ሴሎች ወጪዎችን ታሳቢ ያደረገ የዋና ዋና ከተሞች የጅምላና የቸርቻሪ የመሸጫ ዋጋ ጣሪያ በማዘጋጀት ስሚኒስቴሩ ያሳውቃል፡፡
- 8) በፋብሪካ፣ በጅምላና በቸርቻሪ ነጋዴ መካከል የሚፈጸመው ግብይት የገዥውን የግብር ከፋይ መስያ ቁጥር ባካተተ ህጋዊ ደረሰኝ መሠረት የሚከናወን መሆኑን አለበት፡፡
- 9) ሕጋዊና ነፃ የሲሚንቶ ግብይትና ዝውውርን የሚገድቡ አሠራሮችና ኬሳዎች መኖር የለባቸውም፤

ክፍል ሦስት

የሚኒስቴሩና በክልል ንግድን ስማስተዳደር በህግ ስልጣን የተሰጠው አካል ተግባርና ኃላፊነት

5. የሚኒስቴሩ ተግባርና ኃላፊነት

ሚኒስቴሩ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነቶች ይኖራታል፡-

1. የሲሚንት ምርት አቅርቦትን መነሻ ያደረገ እንደአስፈላጊነቱ የግብይት እና የስርጭት የአሰራር ስርዓት ይዘረጋል፤ አፈጻጸሙን ይከታተላል፤
2. የፋብሪካ መጋዘን የሲሚንት መሸጫ ዋጋ እንደየአስፈላጊነቱ በየስድስት ወሩ እየወሰነ ያሳውቃል፤
3. ፋብሪካ የፋብሪካውን መጋዘን የሲሚንት መሸጫ ዋጋ መነሻ በማድረግ ለየከተሞቹ የጅምላና የቸርቻሮ የመሸጫ ዋጋ ጣሪያ ማውጣቱን ይከታተላል፤ ለሚመለከታቸው ያሳውቃል፤
4. የሲሚንት ግብይት በወጣው ዋጋ መሠረት እየተፈፀመ መሆኑን ይከታተላል፤
5. የሲሚንት ምርት አፈጻጸም፣ የስርጭትና የመሸጫ ዋጋ መረጃዎችን ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤ የክትትልና ግምገማ ስርዓት በመዘርጋት ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመነጋገር ለሚያጋጥሙ ችግሮች መፍትሔ ይሠጣል፤
6. በዚህ መመሪያ የተቀመጡት አሰራሮች በተገቢው ስለመፈጸማቸው ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፡

6. የክልል እና የከተማ መስተዳደር የንግድ ተቆጣጣሪ አካላት ተግባርና ኃላፊነት

በክልል እና በከተማ መስተዳደር ንግድን ለመቆጣጠር በህግ ስልጣን የተሰጠው ክልል የሚከተሉት ተግባርና ሃላፊነቶች ይኖራታል፡-

- 1) በክልሉ ወይም በከተማው ሲሚንትን በጅምላና በቸርቻሮ የሚሸጥ ነጋዴ ህጋዊ የንግድ ፈቃድ ያለው መሆኑን ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፤
- 2) በክልሉ ወይም በከተማው የተሰያዩ አካባቢ በየወቅቱ ያለውን የሲሚንት መሸጫ ዋጋ ይከታተላል፤ ለከተማው በተቀመጠው የዋጋ ጣሪያ መሠረት እየተፈፀመ መኖሩን ይከታተላል፤ ከጣሪያው በላይ ሆኖ ሲገኝ እርምጃ ይወስዳል፤ ለሚንስቴራም ያሳውቃል፤
- 3) በክልሉ ወይም በከተማው የሲሚንት ነፃ ዝውውርን የሚገድብ አሰራርና ኬሳ እንዳይኖር ያደርጋል፤
- 4) በክልሉ ወይም በከተማው የጅምላ አከፋፋይ እና ቸርቻሪ ነጋዴ ሽያጩን በህጋዊ ደረሰኝ ብቻ ለመስጠት ይከታተላል፤ ይቆጣጠራል፡፡

ክፍል አራት

የሲሚንት አምራች ፋብሪካ፣ ጅምላና ቸርቻሪ ነጋዴ ግዴታ

7. የሲሚንት አምራች ፋብሪካ ግዴታ

እያንዳንዱ የሲሚንት አምራች ፋብሪካ የሚከተሉት ግዴታዎች አሉበት፡-

- 1) በፋብሪካው የተመረተ ሲሚንትን በዚህ መመሪያ አንቀፅ 4 በተደነገገው አግባብ ለነጋዴ እና ለተጠቃሚ ሽያጭ ይፈፅማል፤

- 2) በፋብሪካው የተመረጠና ሲሚንትን በጅምላና በቸርቻሮ የሚሸጥ ነጋዴ በዚህ መመሪያ መሰረት መፈጸሙን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት፤
- 3) የፋብሪካ መጋዘን የሲሚንት ዋጋን መነሻ በማድረግና የትራንስፖርት ክፍያ፣ የጫኝና አውራጅ፣ የመጋዘን ኪራይ ወጪዎችንና የትርፍ ህዳግ በማካተት የሲሚንት ምርት በተለያዩ ትኩረትና ከተሞች በጅምላና በቸርቻሮ የሚሸጥበትን የዋጋ ጣሪያ በማዘጋጀት ለሚኒስቴሩ ያሳውቃል፤
- 4) የሲሚንት ፋብሪካ አንዳስፈሳጊነቱ በየስድስት ወሩ የፋብሪካ መጋዘን የሲሚንት መሸጫ ዋጋ ክስሳ እንዲደረግ በጥናት የተደገፈ ጥያቄ ለሚኒስቴሩ ማቅረብ ይችላል፤
- 5) በፋብሪካው፣ በጅምላ አከፋፋይ፣ በቸርቻሪዎች፣ እና በድርጅቶች መካከል የሚገባው የግብይት ውል በዚህ መመሪያ ተደነገጉትን ግዴታዎች የያዘ እንዲሆን ያደረጋል፤ ለዚህ የሚሆን የውል ፎርማት በማዘጋጀት ለጅምላ አከፋፋይና ቸርቻሪዎች እንዲደርስ በማድረግ ያስፈልጋል፤
- 6) የሲሚንት አምራች ፋብሪካ የሲሚንት ግዥና ሽያጭ እንቅስቃሴውን የሚያሳይ መረጃ በአግባቡ የመያዝ፣ በተቆጣጣሪ አካላትም ሲጠየቁ የማቅረብ ግዴታ አለበት፤
- 7) የፋብሪካውን የምርት መጠንና የሥርጭት አፈፃፀም (ለመንግስት ፕሮጀክት፣ ለጅምላ ነጋዴ፣ ለቸርቻሪ እና ለሌላ ተጠቃሚ የተፈጸመውን ሽያጭ) እንዲሁም ከሥርጭት ጋር በተያያዘ ያጋጠሙ ችግሮችንና የመፍትሄ ሐሳቦችን በተመለከተ ለሚኒስቴሩ በየወሩ ሪፖርት ያቀርባል፡፡

8. የሲሚንት ጅምላና ቸርቻሪ ነጋዴዎች ግዴታ

እያንዳንዱ የሲሚንት ጅምላና ቸርቻሪ ነጋዴ የሚከተሉት ግዴታዎች አሉበት፡-

- 1) የሲሚንት ግብይቱን በዚህ መመሪያ መሠረት ያከናውናል፤
- 2) የሲሚንት ጅምላ ነጋዴ ሲሚንት የሚገዛውን ቸርቻሪ ድርጅት የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር በመመዝገብ በህጋዊ ደረሰኝ ሽያጭ ማከናወን አለበት፤
- 3) በግዥ የተረከበውን ሲሚንት በተቀመጠው የዋጋ ጣሪያ መሠረት ለማንኛውም ተጠቃሚ መሸጥ አለበት፤ ሲሚንትን ከህጋዊ መስመር ውጭ አላግባብ አከማችቶ መያዝና ከተተመነው የዋጋ ጣሪያ በላይ መሸጥ አግባብ ባለው ህግ ያስጠይቃል፤
- 4) የሲሚንት ቸርቻሪ ነጋዴ የያዘውን የሲሚንት የቸርቻሮ መሸጫ ዋጋ በንግድ መደብሩ በግልፅ በሚታይ ቦታ ላይ መስጠፍ አለበት፤
- 5) የሲሚንት ግዥና ሽያጭ እንቅስቃሴውን መረጃ በአግባቡ የመያዝ፣ በተቆጣጣሪ አካላት ሲጠየቁም የማቅረብ ግዴታ አለበት፡፡

**ክፍል አምስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

9. አስተዳደራዊና ህጋዊ አርምጃ

ይህን መመሪያ የሚተሳሰፍ ማንኛውም ሰው አግባብነት ባለው ህግ ተጠያቂ ይሆናል፡፡

10. የመተባበር ግዴታ

ማንኛውም ሰው ስዚህ መመሪያ ተፈፃሚነት የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

11. የተሻራ መመሪያዎች እና አሰራሮች

የሲሚንቶ አቅርቦትና ግብይት መመሪያ ቁጥር 908/2014 እና የስሚንቶ ግብይትና ዝውውርን አስመልክቶ መስከረም 6 ቀን 2015 ዓ.ም. የወጣው የህዝብ ማስታወቂያ በዚህ መመሪያ ተሸረዋል፡፡

12. መመሪያውን ስለማሻሻል

ሚኒስቴሩ ይህንን መመሪያ እንደአስፈላጊነቱ ሊያሻሽል ወይም ሊሰርዝ ይችላል፡፡

13. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከጸደቀበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

ገብረመስቀል ጫሳ ሞጣሱ

የንግድና ቀጣናዊ ትስስር ሚኒስቴር ሚኒስትር

ታህሳስ 27/2015 ዓ.ም

አዲስ አበባ